

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2018

1216/2018

Valtioneuvoston asetus

alusliikennepalvelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan alusliikennepalvelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (763/2005) 1–5, 7–10, 11 a ja 11 b § sellaisina kuin niistä ovat 1 ja 5 § osaksi asetuksessa 1798/2009, 2 ja 3 § asetuksissa 1798/2009 ja 1304/2011, 7 ja 10 § osaksi asetuksessa 1304/2011 sekä 9, 11 a ja 11 b § asetuksessa 1304/2011, seuraavasti:

1 §

Työpaikkakoulutussuunnitelma

VTs-palveluntarjoajalla on oltava Liikenne- ja viestintäviraston tai ennen vuotta 2019 Liikenneviraston vahvistama VTs-keskuskohtainen työpaikkakoulutussuunnitelma.

Työpaikkakoulutussuunnitelmasta on käytävä ilmi menetelmä, jolla arvioidaan, onko koulutusjakso suoritettu hyväksytysti ja onko työntekijällä valmius aloittaa itsenäinen alusliikenneohjaajana työskentely.

Työpaikkakoulutussuunnitelmaan on sisällytettävä ohjeistus siitä, miten menetellään vanhentunutta kelpuutusmerkintää uusittaessa.

2 §

Alusliikenneohjaajan peruskoulutus

Alusliikenneohjaajan peruskoulutus on järjestettävä sitä koskevan koulutusohjelman mukaisesti. Koulutusohjelman on oltava Kansainvälisen majakkajärjestön (*IALA*) laatiman ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (*IMO*) hyväksymän suosituksen mukainen.

Peruskoulutukseen on kuuluttava alusliikennepalvelun teoriaa ja simulaatioharjoittelua.

Peruskoulutukseen osallistuvalle voidaan myöntää hänen aiemman koulutuksensa perusteella vapautus osittain tai kokonaan joistain koulutusohjelman osioista. Vapautuksen myöntämiseksi koulutettavan on esitettävä ennen peruskoulutuksen alkua hyväksyttävä todistus korvaavasta koulutuksesta.

Peruskoulutus on suoritettava ennen 4 §:n mukaisen työpaikkakoulutuksen päättymistä.

3 §

Alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutus

Alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutus on järjestettävä sitä koskevan koulutusohjelman mukaisesti. Koulutusohjelman on oltava Kansainvälisen majakkajärjestön (*IA-*

LA) laatiman ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) hyväksymän suosituksen mukainen.

Peruskoulutukseen on kuuluttava alusliikennepalvelun syventävää teoreettista koulutusta.

Peruskoulutukseen osallistuvalla voidaan myöntää hänen aiemman koulutuksensa perusteella vapautus osittain tai kokonaan joistain koulutusohjelman osioista. Vapautuksen myöntämiseksi koulutettavan on esitettävä ennen peruskoulutuksen alkua hyväksyttävä todistus korvaavasta koulutuksesta.

Alusliikennepalvelun esimiehen peruskoulutukseen osallistuvalla on oltava hyväksytysti suoritettu alusliikenneohjaajan peruskoulutus.

4 §

Alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutus

VTS-palveluntarjoaja vastaa alusliikenneohjaajan työpaikkakoulutuksen järjestämisestä VTS-keskuksessa.

Työpaikkakoulutus suoritetaan käytännön työharjoitteluna työpaikkakouluttajan johdolla. Työpaikkakouluttajan on valvottava ja arvioitava koulutettavan toimintaa koulutus-tilanteen aikana seuraamalla radioliikennettä ja alusliikennetilannekuvaa sekä tarvittaessa puututtava koulutettavan toimintaan. Työpaikkakouluttajan vastuulla saa olla ainoastaan yksi koulutettava operatiivista vahtityöskentelyä harjoiteltaessa. Työpaikkakoulutuksesta on pidettävä kirjaa, josta selviää koulutuksen edistyminen, koulutusmäärät ja -ajankohdat.

Työpaikkakoulutuksen aikana koulutettavan on saatava koulutusta:

- 1) VTS-alueesta, sen väylästä ja alusliikenteestä;
- 2) VTS-keskuksen teknisistä järjestelmistä ja laitteista;
- 3) VTS-keskuksen menettelytavoista, ohjeista ja määräyksistä; sekä
- 4) VTS-keskuksen hätä- ja poikkeustilanneohjeistuksista.

VTS-palveluntarjoajan pätevyystodistukseen tekemästä kelpuutusmerkinnästä ilmenevät ne alusliikennepalvelut, joita alusliikenneohjaaja on oikeutettu antamaan ja se VTS-alue tai -sektori, jossa hän on oikeutettu toimimaan. Kelpuutusmerkintä on voimassa vuoden. Sen voimassaoloa voidaan jatkaa, jos pätevyystodistuksen haltija on 8 §:ssä tarkoitetussa pätevyuden ja osaamisen arvioinnissa osoittanut pätevyytensä antaa merkinnän oikeuttamaa alusliikennepalvelua.

Työpaikkakoulutus kestää enintään kuusi kuukautta.

5 §

Alusliikenneohjaajalta edellytettävä kielitaito

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on suomen tai ruotsin kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen taito. Lisäksi edellytetään englannin kielessä yleisistä kielitutkinnoista annetussa laissa (964/2004) tarkoitetun yleisen kielitutkinnon taitotasoa neljä.

Edellä 1 momentissa säädettyä toisen kielen taitoa koskevaa vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta hakijoihin, jotka ovat suorittaneet aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (508/2018) säädetyn vahtiperämiehen tutkinnon.

7 §

Pätevyystodistuksen uusiminen

Alusliikenneohjaajan pätevyystodistuksen uusimista haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakijan on osoitettava, että hän on säilyttänyt ammattitaitonsa ja suorittanut 9 §:n mukaisen ammatillisen täydennyskoulutuksen.

Hakijan katsotaan säilyttäneen ammattitaitonsa, jos hänellä on:

- 1) voimassa oleva kelpuutusmerkintä alusliikennepalvelun antamiseen vähintään yhdellä VTS-alueella tai -sektorilla; tai
- 2) viimeisten viiden vuoden ajalta yhteensä vähintään yksi vuosi (1 600 tuntia) työkokemuksesta operatiivisesta alusliikenneohjauksesta; tai
- 3) viimeisten viiden vuoden ajalta vähintään kuusi kuukautta (800 tuntia) työkokemuksesta operatiivisesta alusliikenneohjauksesta ja vähintään kuusi kuukautta (800 tuntia) työkokemuksesta VTS-esimiehen hallinnollisista tehtävistä.

Työpaikkakouluttajan antama työpaikkakoulutus voidaan laskea hänen operatiiviseen työaikaansa. Työpaikkakoulutusta saavan koulutusaika voidaan laskea hänen operatiiviseen työaikaansa.

Jos hakija ei voi osoittaa säilyttäneensä ammattitaitonsa 2 momentin mukaisesti, hänen on ennen 9 §:n mukaiseen ammatilliseen täydennyskoulutukseen osallistumista suoritettava koe, jolla hän osoittaa hallitsevansa riittävät alusliikennepalvelun perustiedot. Kokeen muodon, sisällön ja vastaanottajan hyväksyy VTS-palveluntarjoaja.

8 §

Kelpuutusmerkinnän uusiminen

VTS-palveluntarjoajan on vuosittain arvioitava pätevyystodistuksen haltijan pätevyys ja osaaminen. Jos arviointi tehdään kelpuutusmerkinnän viimeistä voimassaolopäivää edeltävien kolmen kuukauden aikana, uuden kelpuutusmerkinnän voimassaolo lasketaan alkavaksi edellisen kelpuutusmerkinnän voimassaolon päättymisestä. Jos työsuoritus arvioidaan aiemmin kuin kolme kuukautta ennen kelpuutusmerkinnän voimassaolon päättymistä, lasketaan uuden merkinnän voimassaolo alkavaksi arviointipäivästä.

Työsuoritus voidaan arvioida käytännön työnäytteenä VTS-keskuksessa tai simulaattorissa. Arvioinnin on koostuttava vähintään seuraavista osioista:

- 1) alusliikenteen ohjaaminen annettavan palvelutyyppin sekä annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti;
- 2) kommunikointi sekä
- 3) teknisten laitteiden ja järjestelmien hallinta.

Jos arvioitavan työsuoritus ei täytä vaatimuksia, hänen on suoritettava kyseisen osion työpaikkakoulutusjakso riittävän pätevyyden ja osaamisen saavuttamiseksi.

9 §

Ammatillinen täydennyskoulutus

Alusliikenneohjaajan ammatillisen täydennyskoulutuksen on koostuttava alusliikennepalvelun teoreettisesta täydennyskoulutuksesta.

Ammatillinen täydennyskoulutus on suoritettava pätevyystodistuksen viimeistä voimassaolopäivää edeltävien 12 kuukauden aikana. Jos kyseessä on vanhentuneen pätevyystodistuksen uusiminen, täydennyskoulutus on suoritettava ennen uuden pätevyystodistuksen myöntämistä.

10 §

VTS-palveluntarjoajan ilmoitusvelvollisuus

VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava aluksen suunnitellun reitin varrella sijaitsevien muiden Euroopan unionin valtioiden asianomaisille viranomaisille hallussaan olevat olennaiset tiedot aluksesta, jos:

- 1) alus on ollut osallisena alusliikennepalvelulain (623/2005) 23 §:ssä tarkoitetussa merellä tapahtuneessa vaaratilanteessa tai onnettomuudessa;
- 2) alusta koskeva alusliikennepalvelulaissa säädetty ilmoittamisvelvollisuus on lainminlyöty;
- 3) alusta alusliikenteeseen käytettäessä on rikottu jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion vastuulla olevassa alusten reittijakojärjestelmässä tai alusliikennepalvelussa sovellettavia sääntöjä;
- 4) aluksesta ei ole kyetty esittämään Euroopan unionin lainsäädännön ja kansainvälisten sääntöjen mukaista vakuutustodistusta tai todistusta rahavakuudesta;
- 5) luotsit tai satamaviranomaiset ovat ilmoittaneet sellaisista alusta koskevista poikkeavuuksista, jotka voivat aiheuttaa vaaraa merenkulun turvallisuudelle tai ympäristölle;
- 6) on olemassa näyttöä tai on perusteltua syytä olettaa, että aluksesta on tahallisesti päästetty öljyä mereen tai muulla tavoin rikottu alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) määräyksiä jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä; tai
- 7) alukselta on evätty pääsy Euroopan unionin jäsenvaltioiden satamiin tai jokin jäsenvaltio on tehnyt aluksesta satamavaltioiden suorittamasta valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/16/EY liitteen I mukaisesti.

VTS-palveluntarjoajan on varmistettava, että sille 1 momentin mukaan toimitetut tiedot välitetään alusliikennepalvelulain 18 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianomaisille viranomaisille sekä asianomaisille satamanpitäjille.

11 a §

Avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamista koskeva suunnitelma

Alusliikennepalvelulain 20 b §:ssä tarkoitettuun suunnitelmaan avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamiseksi on sisällytettävä:

- 1) Rajavartiolaitoksen sekä muiden meripelastukseen osallistuvien viranomaisten yhteystiedot;
- 2) Suomen ympäristökeskuksen yhteystiedot;
- 3) VTS-palveluntarjoajan yhteystiedot;
- 4) Suomen rantaviivaa koskevat tiedot ja tiedot Suomen rannikolla sijaitsevista suojapaikoista sekä muut sellaiset tiedot ympäristöllisistä, taloudellisista ja sosiaalisista näkökohdista sekä luonnonolosuhteista, joiden perusteella mahdollisimman nopeasti voidaan tehdä ennakkoarvio ja päätös suojapaikasta aluksen ottamiseksi vastaan;
- 5) arviointimenettelyt, joiden perusteella avun tarpeessa olevalle alukselle annetaan tai siltä evätään lupa saapua suojapaikkaan;
- 6) tiedot kalustosta ja välineistöstä avustus- ja pelastustoimia sekä ympäristön pilaantumisen torjuntaa varten;
- 7) kansainväliset koordinointi- ja päätöksentekomenettelyt;
- 8) suojapaikkaan vastaanotettavien alusten rahavakuuksiin ja vastuuvuolllisuuteen liittyvät menettelyt.

Rajavartiolaitoksen on kuultava suunnitelmasta kaikkia osapuolia, joita se koskee. Suunnitelma voidaan laatia myös osana meripelastussuunnitelmaa tai merellisten ympäristövahinkojen torjuntasuunnitelmaa

Rajavartiolaitos lähettää tiedon suunnitelmista myös Suomen naapurimaiden viranomaisille.

11 b §

Viranomaisten yhteistyö

Alusliikennepalvelulain 20 b ja 20 c §:ssä tarkoitettut viranomaiset ja VTS-palveluntarjoaja kokoontuvat säännöllisesti vaihtaakseen kokemuksiaan ja parantaakseen suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden laatua.

Rajavartiolaitos vastaa yhteistyön järjestämisestä ja siitä, että 11 a §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa päivitetään ja uudistetaan viranomaisten yhteistyöstä saatujen kokemusten perusteella.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2018

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Lainsäädäntöjohtaja Silja Ruokola